

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХ століття»
Uniwersytet WIZJA w Warszawie (Варшава, Польща)
Освітня асоціація українських дослідників в Австрії (Відень, Австрія)
Українська асоціація дослідників освіти
Сумська обласна державна адміністрація
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

**«ОСВІТА ДЛЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: ВИКЛИКИ,
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ»п**

**EDUCATION FOR THE XXI CENTURY: CHALLENGES,
PROBLEMS, PROSPECTS**

Матеріали

VII Міжнародної науково-практичної конференції

26 грудня 2025 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2026

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В США

К. Кушваха (K. Kushwaha) зі співавторами у 2010 р. зазначали, що гармонізація фармацевтичної освіти має стати складовою глобального порядку денного з урахуванням досягнень у фундаментальних, медичних та фармацевтичних науках з метою потреб та очікувань суспільства (Kushwaha et al, 2010).

З цього твердження, на нашу думку, випливає, що фармацевтична освіта постає не як закрита академічна система, а як соціально відповідальний інститут, покликаний реагувати на виклики громадського здоров'я, демографічні зміни, розвиток фармацевтичних технологій та зростання ролі пацієнтоцентрованої допомоги. У цьому контексті гармонізація освіти сприяє мобільності фахівців, взаємному визнанню кваліфікацій та підвищенню якості фармацевтичної діяльності на міжнародному рівні.

Сьогодні, у першій чверті XXI ст. фармацевтична галузь переживає глобальні трансформації, зумовлені динамічними змінами потреб системи здоров'я, стрімким розвитком технологій та розширенням професійних функцій фахівців. У міжнародному освітньому просторі ключовими тенденціями розвитку фармацевтичної освіти є впровадження компетентісно орієнтованих підходів до навчання, активна інтеграція цифрових технологій, посилення міжпрофесійної взаємодії в освітньому процесі, а також удосконалення практико-орієнтованої підготовки (Baraka et al., 2025).

Логічним продовженням окреслених глобальних змін є звернення до аналізу національних освітніх моделей, що впливають на вектори розвитку фармацевтичної підготовки у світі. У цьому річизці особливий науковий та практичний інтерес становить досвід США як країни з розвиненою системою фармацевтичної освіти, що швидко реагує на виклики системи охорони здоров'я, науково-технічний прогрес та суспільні очікування.

Саме американська модель фармацевтичної освіти слугує своєрідним орієнтиром для впровадження інноваційних підходів до формування фахових компетентностей, оновлення навчальних програм та підготовки до складних міжпрофесійних ролей. У зв'язку з цим розглянемо сучасні тенденції розвитку американської фармацевтичної освіти.

З огляду на періодизацію фармацевтичної освіти, запропоновану Б. Уріком (B. Urick) та Е. Меггз (E. Meggs), з 2010 р. США перебуває у періоді постфармацевтичної ери догляду за пацієнтом (Urick & Meggs, 2019), що

характеризується поглиблення клінічної ролі фармацевта, розширенням його відповідальності у системі охорони здоров'я та зміну освітніх програм на формування комплексних пацієнтоцентричних компетентностей. У межах цього етапу розвитку американської фармацевтичної освіти фармацевт дедалі більше є не лише експертом з лікарських засобів, а й повноправним учасником міждисциплінарної команди, залучений до прийняття клінічних рішень, моніторингу фармакотерапії і якості фармацевтичної допомоги.

Дослідниці зі Школи фармацевції Мерилендського університету (Балтимор, штат Мериленд) Л. Лебовіц (L. Lebovitz) та Н. Еддінгтон (N. Eddington) констатують суттєві та майже «сейсмічні» зрушення у співвідношенні попиту й пропозиції на ринку фармацевтичних кадрів: від ситуації гострого дефіциту до ризику найближчого перенасичення. Попри задекларований перехід професії до пацієнтоцентрованих моделей діяльності, фактичні зміни у зайнятості фармацевтів залишаються повільними та обмеженими. Водночас заклади вищої освіти зосередили значні зусилля на посиленні клінічної складової підготовки та істотно збільшили обсяги набору здобувачів, що не завжди узгоджується з реальною ситуацією на ринку праці (Lebovitz & Eddington, 2019).

Виявлені авторками суперечності між задекларованим трансформаціями професійної діяльності фармацевтів та фактичною динамікою ринку праці актуалізують питання системних змін, спрямованих на корекцію траєкторій розвитку фармацевтичної освіти та професії загалом.

Р. Магато (R. Mahato) з колегами відзначають, що фармацевтична освіта США переходить від традиційного викладання фундаментальних дисциплін до інтегрованих, клінічно орієнтованих програм, що формують компетентності для пацієнтоцентричної практики. Увагу сконцентровано на поєднанні теорії з практикою, міжпрофесійній взаємодії та використанні цифрових технологій (Mahato et al., 2024).

Отже, до сучасних тенденцій розвитку американської фармацевтичної освіти належать гармонізація фундаментальних знань та клінічних навичок, інтеграція цифрових технологій, поєднання теорії з практикою, розвиток міжпрофесійної взаємодії та формування професійних компетентностей для пацієнтоцентричної практики. Це підтверджує, що американська модель фармацевтичної освіти слугує прикладом впровадження інноваційних підходів, спрямованих на підготовку фармацевтів, здатних ефективно працювати в сучасній системі охорони здоров'я та відповідати глобальним викликам професії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Baraka, M. A., Al Mazrouei N., Al Hariri, Y. K., Ali, A. (2025). The Evolution of Pharmacy Education: Navigating Modern Trends and Transformative Practices. *Libyan International Medical University Journal*, 01, e1–7 DOI: 10.1055/s-0045-1812288.
- Kushwaha, K., Kushwaha, N., & Rai, A. (2010). Recent trends on the future of graduate education in the pharmaceutical sciences and research. *Journal of young pharmacists*, 2(2), 206–212. <https://doi.org/10.4103/0975-1483.63173>.
- Lebovitz, L., & Eddington, N. D. (2019). Trends in the Pharmacist Workforce and Pharmacy Education. *American journal of pharmaceutical education*, 83(1), 7051. <https://doi.org/10.5688/ajpe7051>.
- Mahato, R., Edwards, N., Hong, K. (2024). Current Status of Pharmaceutics Education in US Colleges and Schools of Pharmacy. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 88(9), 9100917. <https://doi.org/10.1016/j.ajpe.2024.100917>
- Urlick, B. Y., & Meggs, E. V. (2019). Towards a Greater Professional Standing: Evolution of Pharmacy Practice and Education, 1920-2020. *Pharmacy (Basel, Switzerland)*, 7(3), 98. <https://doi.org/10.3390/pharmacy7030098>

Володимир Латишев

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ІНТЕГРАЦІЯ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У ПРОГРАМИ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЧАСУ ЧЕРЕЗ ВЗАЄМОДІЮ З ГРОМАДОЮ

У сучасному суспільстві все більшої уваги набуває питання розвитку soft skills в учнівської молоді. До таких навичок належать комунікація, вміння працювати в команді, лідерство, критичне мислення, здатність до співпраці та відповідальність. Вони є важливими складниками успішної професійної діяльності та соціальної адаптації особистості. Однак традиційні джерела формування цих навичок поступово втрачають свою ефективність. У минулому вони формувалися насамперед у сім'ї, підтримувалися в школі та розвивалися в місцевих громадах, що сприяло підготовці молоді до майбутнього життя та професійної діяльності (Bronfenbrenner, Morris, 2006; Durlak, Mahoney, Bohnert, Parente, 2010; Lippman, Ryberg, Carney, Moore, 2015; Mahoney, Parente, Zigler, 2009; Wagner, 2008).

Сучасні соціальні зміни, трансформація структури сім'ї, а також активне використання цифрових технологій суттєво вплинули на процес соціалізації молоді. Значна частина спілкування нині здійснюється за допомогою електронних засобів комунікації, що, хоча й розширює можливості взаємодії, водночас зменшує кількість безпосередніх міжособистісних контактів. У результаті учнівська молодь дедалі рідше отримує можливість практикувати навички живого спілкування, співпраці та взаєморозуміння. Це створює потребу у формуванні спеціальних освітніх середовищ, де ці навички можуть

Данильченко Артем. Інноваційний потенціал британського досвіду професійної підготовки фахівців спорту і фітнесу	33
Голіков Антон. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу: огляд наукових розвідок	35
Гузенко Оксана. Трансверсальні компетентності педагогів як ключовий результат професійного розвитку у країнах Європейського Союзу.....	38
Качан Сергій. Формування професійних траєкторій економістів у академічній і позаакадемічній сферах у США.....	40
Кізіма Євген. Цифрові технології у підвищенні рівня професійної підготовки майбутніх економістів у закладі вищої освіти	43
Куліченко-Чугіна Алла. Сучасні тенденції розвитку фармацевтичної освіти в США.....	46
Латишев Володимир. Інтеграція розвитку soft skills у програми позашкільного часу через взаємодію з громадою.....	48
Лемешко Дмитрій. Формування рамки професійних компетентностей фахівців аграрної галузі: польський досвід	51
Ло Сінін. Трансверсальний підхід у підготовці майбутніх педагогів: огляд наукової літератури	53
Мілашич Денис. Сучасні тенденції професійної підготовки атлетів у закладах вищої освіти Великої Британії.....	54
Нечипоренко Володимир. Роль Європейського Союзу у формуванні ціннісних і правових основ спорту.....	56
Пєвнєв Ярослав. Проблемно-орієнтоване навчання у медичних школах США.....	58
Постригач Надія. Переваги та недоліки програм педагогічної освіти в університетах Туреччини.....	60
Товстуха Костянтин. Викладання міжнародного права в країнах ЄС: історичні передумови.....	62
Товстуха Сергій. Європейський досвід формування змісту навчальних курсів із садово-паркового господарства: наукові підходи та практичні рішення.....	64
Федина Олексій. Професійна підготовка майбутніх фахівців до культурно-масової діяльності в закладах вищої освіти: огляд зарубіжної наукової думки	65
Харченко Інна. Цифрова трансформація викладання фахової мови: адаптивні платформи як інструмент персоналізації та мотивації.....	68
Цао Хун. Історія формування навчальних програм у закладах музичної освіти США	70
Цуй Госінь. Професійний розвиток вчителів початкової школи в Китаї: нерівність ресурсів та вплив на якість навчання	74